

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Η ανάκαμψη της παραγωγής σε Ελλάδα και ΕΕ θα τονώσει το εξωτερικό εμπόριο

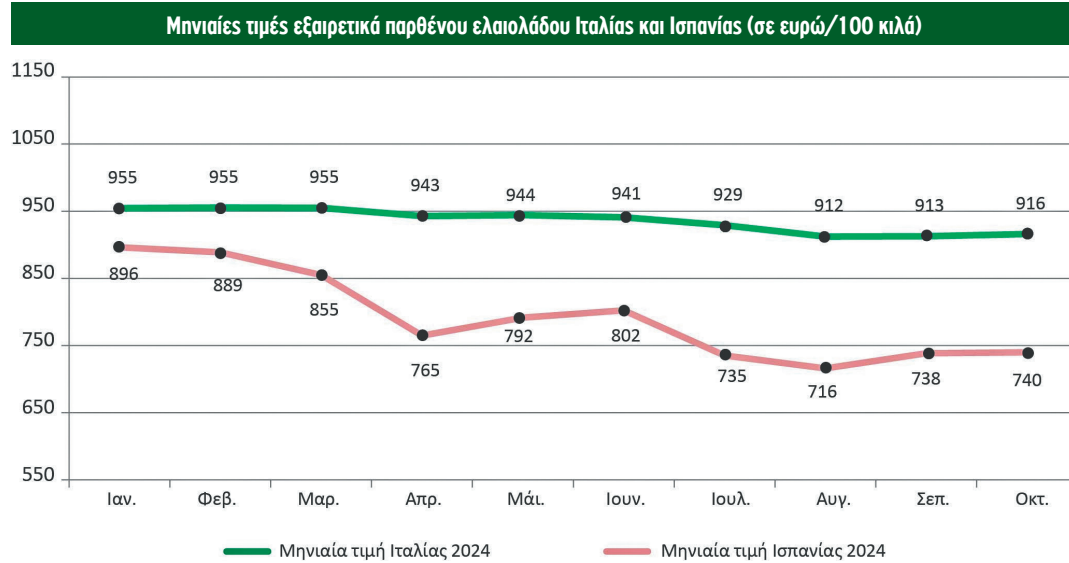

	Παραγωγή και κατανάλωση ελαιολάδου στην ΕΕ (2024/2025-2020/2021, σε χιλ. τόνους)					Μεταβολή (%)	
	2024/2025*	2023/2024**	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2024-2023	2023-2022
	Παραγωγή	1.973,1	1.531,7	1.391,9	2.273,3	2.051,2	28,8
Εισαγωγές	215,0	204,6	176,1	151,5	167,6	5,1	16,2
Εξαγωγές	715,0	607,2	602,3	820,5	803,9	17,8	0,8
Κατανάλωση	1.326,4	1.242,9	1.225,8	1.549,3	1.476,6	6,7	1,4
Αποθέματα	438,4	296,6	410,4	670,5	615,5	47,8	-27,7

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Olive oil balance sheet, 3/12/2024). *Πρόβλεψη, **Εκτίμηση

	Παραγωγή ελαιολάδου στις κυριότερες χώρες της ΕΕ (2024/2025-2020/2021, σε χιλ. τόνους)					Μεταβολή (%)	
	2024/2025*	2023/2024**	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2024-2023	2023-2022
	Ισπανία	1.289,9	854,0	665,8	1.493,0	1.389,0	51,0
Ελλάδα	250,0	175,0	345,0	232,0	275,0	42,9	-49,3
Ιταλία	224,0	328,5	240,9	329,0	273,5	-31,8	36,4
Πορτογαλία	195,0	160,9	126,0	206,2	100,0	21,2	27,7
Λοιπές χώρες	14,2	13,3	14,2	13,1	13,7	6,8	-6,3
ΕΕ-27	1.973,1	1.531,7	1.391,9	2.273,3	2.051,2	28,8	10,0

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Olive oil balance sheet, 3/12/2024). *Πρόβλεψη, **Εκτίμηση

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-Agrif, Monthly market prices in extra virgin olive oil, 25/11/2024)

του Γιάννη Τσιφόρου

Μετά από δύο συνεχόμενες περιόδους έντονης μείωσης της παραγωγής ελαιολάδου στην ΕΕ, κυρίως εξαιτίας της επικράτησης ακραίων φαινομένων και εξαιρετικά δυσμενών καιρικών συνθηκών στους ελαιώνες (πυρκαγιές, ασυνήθιστα υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία), η παραγωγή του προϊόντος, σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (3/12/2024), αναμένεται να ανακάμψει, ανερχόμενη την περίοδο 2024/2025 σε 1,97 εκατ. τόνους, μέγεθος σημαντικά αυξημένο από την προηγούμενη (+29%). Ωστόσο, θα εξακολουθήσει να παραμένει χαμηλότερη από την καλύτερη επίδοση της τελευταίας πενταετίας, που σημειώθηκε την περίοδο 2021/2022 (2,27 εκατ. τόνοι).

Αν και οι αναφερόμενες προβλέψεις θεωρούνται πρόωρες, μια και βρισκόμαστε στην έναρξη της τρέχουσας εμπορικής περιόδου (Οκτώβριος 2024-Σεπτέμβριος 2025), η ανάκαμψη θα προέλθει, κυρίως, από τη σημαντική άνοδο της παραγωγής του προϊόντος στην Ισπανία, ο όγκος της οποίας προβλέπεται να ανέλθει σε 1,29 εκατ. τόνους (+51%), αλλά και στην Ελλάδα. Αντίθετα, σημαντική μείωση αναμένεται στην Ιταλία, η παραγωγή της οποίας προβλέπεται να περιοριστεί σε 224 χιλ. τόνους (-32%).

Η θετική αυτή εξέλιξη αναμένεται να επιδράσει σε όλο το μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας του τομέα, ιδιαίτερα στο εξωτερικό εμπόριο, την κατανάλωση και τα αποθέματα. Σημειώνεται ότι οι εισαγωγές στην ΕΕ προβλέπεται να ανέλθουν σε 215 χιλ. τόνους (+5%), ενώ σημαντικά μεγαλύτερη θεωρείται η άνοδος των εξαγωγών, που αναμένεται να ανέλθουν σε 715 χιλ. τόνους (+18%). Βελτίωση, επίσης, προβλέπεται στην κατανάλωση

(+6,7%), αλλά και σημαντική άνοδος στα αποθέματα του προϊόντος στο τέλος της τρέχουσας περιόδου.

Με βάση, πάντως, οριστικές εκτιμήσεις (στοιχεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 15/10/2024), οι εξαγωγές ελαιολάδου της ΕΕ προς τρίτες χώρες, κατέγραψαν έντονη μείωση το 2023 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ειδικότερα, στο εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν του τομέα (72% του όγκου το 2023), οι εξαγωγές της ΕΕ περιορίστηκαν το 2023 σε 405 χιλ. τόνους, αξίας 2,85 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση ως προς τον όγκο (-29%), αλλά με αύξηση της αξίας λόγω της μεγάλης απόδοσης της μέσης τιμής εξαγωγής, που υπερέβη το επίπεδο των 7 ευρώ/κιλό.

Οι ΗΠΑ, με όγκο 153 χιλ. τόνων, αξίας άνω του 1 δισ. ευρώ, αποτέλεσαν, εκ νέου, τον κυριότερο προορισμό, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος (38%) του όγκου και 37% της αξίας). Η Βραζιλία ήταν η δεύτερη σημαντικότερη χώρα προορισμού (53 χιλ. τόνοι, αξίας 400 εκατ. ευρώ) και ακολούθησαν, με μικρότερες ποσότητες, οκτώ, κατά σειρά, χώρες (Ην. Βασίλειο, Ιαπωνία, Κανα-

ΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ στην ΕΕ προβλέπεται να παρουσιάσουν μικρή αύξηση την περίοδο 2024/2025, ενώ σημαντική εκτιμάται ότι θα είναι η άνοδος των εξαγωγών, που αναμένεται να ανέλθουν σε 715 χιλ. τόνους

δντος, που αναμένεται να ανέλθουν σε 140 χιλ. τόνους (+56%).

Πάντως, η μεγάλη άνοδος των τιμών του ελαιολάδου, σε συνδυασμό με το έλλειμμα της προσφοράς στην ευρωπαϊκή αγορά, συνέβαλαν το 2023 στην έντονη αύξηση της αξίας εξαγωγών της χώρας. Ειδικότερα, στο εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, η αξία των ελληνικών εξαγωγών το 2023, παρά τη μικρή μεταβολή του όγκου (158 χιλ. τόνοι, έναντι των 149 χιλ. τόνων του 2022), ανήλθε σε 976 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας έντονη άνοδο ως προς το προηγούμενο έτος (+40%) λόγω της σημαντικής αύξησης της μέσης τιμής εξαγωγής, που ανήλθε σε 6,2 ευρώ/κιλό (+32%). Η Ιταλία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος του όγκου και της αξίας (65% και 62% αντίστοιχα) και ακολουθούν, από απόσταση, η Γερμανία και οι ΗΠΑ.

Ωστόσο, στη διάρκεια του 2024, καταγράφεται σημαντική μείωση των εξαγωγών της χώρας στο εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο. Όπως προκύπτει από πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, 18/11/2024), στο εννεάμηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023, οι ελληνικές εξαγωγές του προϊόντος περιορίστηκαν σε 62 χιλ. τόνους, αξίας 572 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας έντονη μείωση ως προς τον όγκο (-55%) και την αξία (-30%).

Πτωχική η τάση των τιμών (και) στην Ελλάδα

Η εγχώρια μέση μηνιαία τιμή στο εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, όπως συνέβη στις κυριότερες παραγωγικές χώρες της ΕΕ, κορυφώθηκε τον Ιανουάριο του 2024, ανερχόμενη σε 887 ευρώ/100 κιλά, επίπεδο σχεδόν υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο του 2023. Στη συνέχεια, όμως, παρουσιάσε πτώση, περιοριζόμενη τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους σε 680 ευρώ/100 κιλά, μέγεθος αισθητά μειωμένο από τον αντίστοιχο μήνα του 2023 (-11%).

Γενικότερα, πάντως, οι τιμές του ελαιολάδου στο διάστημα της περιόδου 2024/2025 αναμένεται να μειωθούν σε σύγκριση με τις αντίστοιχες της προηγούμενης περιόδου, αν και φαίνεται ότι θα συνεχιστεί η πίεση στην κατανάλωση των νοικοκυριών, μια και ο ρυθμός του πληθωρισμού στο προϊόν, παρά τον περιορισμό του, εξακολουθεί να διατηρείται σε υψηλό επίπεδο στην ΕΕ (+21,8% τον Σεπτέμβριο του 2024, από +44,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2023), όπως προκύπτει από τις τελευταίες εκτιμήσεις της Eurostat (HISP-monthly rate of change for olive oil, 19/11/2024).

Στην Ελλάδα, η κατανάλωση ελαιολάδου περιορίστηκε την περίοδο 2023/2024 (-6%), κυρίως εξαιτίας της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών λόγω της έντονης και διαρκούς απόδοσης του ρυθμού του πληθωρισμού στο προϊόν (+38,9% τον Σεπτέμβριο του 2024, από +28,8% τον

ίδιο μήνα του 2023), που διατηρείται σε επίπεδο υψηλότερο του μέσου όρου στην ΕΕ. Ζήτημα, επίσης, εξακολουθεί να αποτελεί ο περιορισμός του μεριδίου του ελαιολάδου στην εγχώρια αγορά φυτικών ελαίων, προς όφελος άλλων προϊόντων (ηλιέλαιο, φοινικέλαιο, σογιέλαιο, αραβοσιτέλαιο κ.ά.), που διατίθενται σε πολύ χαμηλότερες τιμές.

Εντούτοις, η προβλεπόμενη άνοδος της παραγωγής, σε συνδυασμό με την πτώση των τιμών, αλλά και με τη βελτίωση των αποθεμάτων, ο όγκος των οποίων εκμηδενίστηκε στο τέλος της προηγούμενης περιόδου, αναμένεται να ενισχύσουν την κατανάλωση του ελαιολάδου στην εγχώρια αγορά.

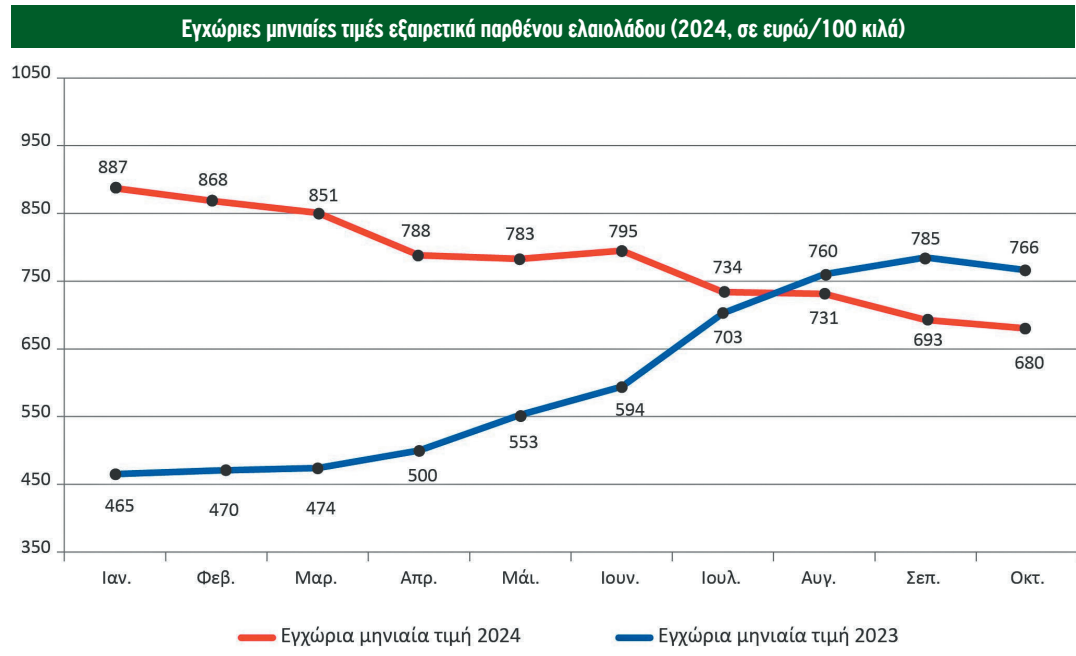
Εύλογες, ωστόσο, θεωρούνται οι ανησυχίες των παραγωγών για την έντονη και απότομη πτώση των εγχώριων τιμών του ελαιολάδου στη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, υποαγοραμίζοντας τον κίνδυνο καθόδου κάτω από το επίπεδο του κόστους παραγωγής, που αυξήθηκε στο διάστημα των τελευταίων ετών, ως συνέπεια της μεγάλης αύξησης της δαπάνης των εισροών (ενέργεια, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, αμοιβές εργασίας). Δικαιολογημένο, άλλωστε, θεωρείται το αίτημα της αποζημίωσής τους, μια και αναμένεται μειωμένη απόδοση σε ελαιόλαδο στις περισσότερες περιοχές της χώρας, εξαιτίας της παρατεταμένης ξηρασίας στους ελαιώνες.

	Παραγωγή και κατανάλωση ελαιολάδου στην Ελλάδα (2024/2025-2020/2021, σε χιλ. τόνους)					Μεταβολή (%)	
	2024/2025*	2023/2024**	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2024-2023	2023-2022
	Παραγωγή	250,0	175,0	345,0	232,0	275,0	42,9
Εισαγωγές	1,2	1,5	1,0	2,4	1,6	-20,0	50,0
Εξαγωγές	140,0	89,6	246,8	137,4	173,4	56,3	-63,7
Κατανάλωση	110,0	90,5	96,5	105,5	108,6	21,5	-6,2
Αποθέματα	1,7	0,5	4,2	1,5	9,9		

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Olive oil balance sheet, 3/12/2024). *Πρόβλεψη, **Εκτίμηση

Αξία και όγκος ελληνικών εξαγωγών εξαιρετικά παρθένο ελαιολάδου ανά χώρα (2023)							
Χώρα Προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Χώρα Προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)
Ιταλία	604.451	103.190	5,86	Σουδία	6.996	940	7,44
Γερμανία	79.308	11.203	7,08	Βέλγιο	6.525	827	7,89
ΗΠΑ	69.920	10.246	6,82	Ρωσία	5.861	721	8,13
Ισπανία	57.296	11.035	5,19	Αυστραλία	5.296	776	6,82
Ην. Βασίλειο	19.762	2.535	7,80	Κύπρος	5.255	876	6,00
Γαλλία	17.367	2.492	6,97	Ρουμανία	4.915	870	5,65
Αυστρία	10.997	1.587	6,93	Φινλανδία	4.183	502	8,33
Ελβετία	9.578	1.126	8,51	Ιαπωνία	3.543	465	7,63
Πολωνία	8.070	1.004	8,04	Τσεχία	3.478	410	8,47
Καναδάς	7.569	1.030	7,35	Λοιπές Χώρες	38.551	5.462	7,06
Ολλανδία	7.087	951	7,45	Σύνολο	97.6.008	158.249	6,17

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, HS Code: 150920, 19/11/2024)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-Agrif, Monthly market prices in extra virgin olive oil, 25/11/2024)